

Financováno
Evropskou unií

česká asociace **streetwork.cz**

D[©]IVERA

JAKO PODMÍNKA
SOCIÁLNÍ PRÁCE

Na ulici se pracuje!

15.—16. 5. 2025

Financováno
Evropskou unií

česká asociace

streetwork.cz

Vězení jako příležitost pro vztah

Mgr. Aneta Medková, Petra Prchalová, DiS.
Adiktologické služby ve vězení, Laxus, z.ú.

Na ulici se pracuje!

Adiktologické služby ve vězení

30 let
výročí

Laxus

- Jsme sociální služba, poskytujeme penitenciární i postpenitenciární adiktologickou ambulantní/terénní péči
- Poradenství, odkazování, doprovod
- Působíme ve Středočeském, Libereckém, Královehradeckém, Pardubickém kraji a na Vysočině
- v 10 věznicích ČR (Jiřice, Stráž pod Ralskem, Rýnovice, Valdice, Vinařice, Odolov, Pardubice, Vazební věznice Hradec Králové + SOVT Pouchov, Vazební věznice Liberec a Světlá nad Sázavou)
- sídlo Mladá Boleslav a Hradec Králové

Profesionální vztah, vývoj v čase

Je zaměřený na cíl, asymetrický v moci a odpovědnosti, časově omezený, má strukturu a hranice, řídí se etickými zásadami.

19. a počátek 20. století – vztah byl chápán velmi **hierarchicky a autoritativně**, klient byl v roli pasivního příjemce pomoci.

Polovina 20. století – s rozvojem humanistické psychologie (např. Carl Rogers) se vztah začal vnímat jako **rovnocennější** a více zaměřený na **empatii, respekt a aktivní zapojení klienta**.

Konec 20. a 21. století – důraz na **partnerský přístup, individuální potřeby klienta, citlivost vůči traumatu..** Zároveň došlo k posílení pravidel pro **etiku, prevenci vyhoření a supervizi**.

Dnešní přístup – snaží se **vyvažovat profesionalitu s lidskostí**, zdůrazňuje **spolupráci, posilování klienta a prevenci rizikových situací** (např. přílišná emoční angažovanost, závislost klienta na pomoci pracovníka).

(Zdroj: ChatGPT - Rogers, C., Corey, G., Kopřiva, K., Navrátil P., a další)

Důvěra: “Typ postoje a zároveň mezilidského vztahu, který vyvolává pocit jistoty plynoucí z přesvědčení, že partner komunikace (osoba, instituce) splní určitá očekávání”.

Velký sociologický slovník (1996)

„Důvěra je základním pilířem vztahu, protože umožňuje být zranitelný a otevřít se druhému, aniž by člověk musel chránit sám sebe.“

(Sabrina Romanoff, PsyD)

Co nám (**ne**)pomáhá vytvořit důvěru v prostředí věznice

- Vězení - ztráta soukromí, svobody, atd., vytržení ze svého prostředí, rodinného kontextu apod., touha navázat s někým kontakt
- Motivace ke kontaktu se službou - zpráva k žádosti o PP
- Vytváříme bezpečný prostor v nebezpečném (nedůvěryhodném) prostředí – důvěrnost, respekt, neodsuzujeme
- Nejsme součástí VS - neohrožujeme klientovu pozici ve věznici (nemáme vliv na hodnocení, vztahy s ods.), nemáme přístup k informacím
- Mají v nás jistotu, že přijedeme, zjistíme, dodržíme sliby
- **Nedostatek soukromí - pravidla věznice, ohlašovací povinnost**
- **Nevhodná konzultovna, časové omezování konzultace atd.**

Specifikum vztahu s klientem ve věznici

Pro klienta jsme spojka s vnějším světem.
My máme svobodu, on ne.

Na co je třeba myslet:

- klient se na nás může upnout, může na nás spoléhat, přenášet odpovědnost
- neslibovat nic, co nemůžeme splnit
- držet a otevřeně komunikovat hranice vztahu a spolupráce
- odpovědnost a kompetence nechávat u klienta v maximální možné míře
- ošetřovat sebe, nebrat si to osobně - klienti nám lžou, využívají nás k cestě na svobodu

(ne)důvěra v systém

- Léčba nefunguje, stát nás okrádá, policie nepomůže, soudy nejsou spravedlivé, ...
- Nedůvěra, že se o mě systém postará
- Nedůvěra v to, že se budu mít dobře - být v systému mnohdy znamená platit dluhy, tvrdě pracovat, spokojit se s málem = nudný stereotyp, bída
- Omezená nabídka zaměstnání se záznamy v rejstříku
- V běžné společnosti pro mě není místo – stigma, dlouhodobá exkluze

(ne)důvěra v systém

- Zkušenost s námi = důvěra v adiktologické i jiné služby
- My jsme součástí systému = když věří nám, věří informacím, které mu sdělujeme
- Předávat informace o soc. službách, institucích apod., srozumitelně podávat
- Důvěra v právní systém – vězeňství, právní stát, policie, zdravotnictví, ...
- Oni sami jsou součástí systému – oni mohou také přispět
- Teorie nového auta
- Asistence, odkazování do služeb
- Aha efekt

Kazuistika Josef, roč. 1974

RA: otec neznámý, matka alkohol, léková závislost Tramal, Benzodiazepiny, sestra – dvě děti rozvedená.

OA: Vyrůstal v Ostravě v neúplné rodině bez otce, matka měla problémy s alkoholem, do 12ti let sportoval, velmi živé až nezvladatelné dítě, od 12ti let dětský léčebně výchovný ústav. Léčen sedativy, a typickými výchovnými metodami, v dospělosti střídavě vězení-psychiatrie, vysoké dávky pregabalínu, diazepamů podávány i během VTOS.

ZA: Psychiatrická medikace, nezvladatelné návaly vzteku, HEP C dle udání klienta, cirhóza jater v počátku

Průběh spolupráce: Toho času 45let ve VT po 6. nařízená OL, již několikátá. V posledním trestu již 4roky a 4roky do KVT s téměř nulovou šancí na PP. Zaměstnán v kuchyni jako kuchař, venkovní pracoviště není možné pro anamnézu. Do služeb přichází ze zvědavosti. P. Josef byl v pravidelném kontaktu od roku 2018 do roku 2021. Spolupráce ukončena podáním PP. Pan Josef byl propuštěn na PP ve 3. PSVD s okamžitým nástupem na OL. Výsledky spolupráce: zařazen do programu na léčbu HEPC, musel vyřídit změnu pojišťovny, vyřídil si dluhovou situaci. V současné době bez kontaktu.

Message: Dosažení malých cílů, pozitivní zkušenost, dosažení úspěchu - zažil aha efekt, kontakt s osobou mimo instituce, sociální trénink.

Kazuistika Jan, 30 let

- Vyrůstal v nefungující rodině, rodiče alkoholici, má bratra, ten také užíval drogy, ale dostal se z toho a má rodinu, nejsou v kontaktu, rodiče již po smrti
- V 9 letech do DD, pak VÚ - útěky, ulice a následně střídání ulice a vězení
- Potkáváme se na podzim 2024, 3.5 měsíce před výstupem
- 5. VTOS, na svobodě zvládl nejdéle 7 měsíců
- Téměř žádné pracovní zkušenosti, nikoho nemá
- Už ho takový život nebaví, nechce brát, chce do MB - práce, ubytování
- Nemá zaměstnání - žádné finance, nemá OP – řešíme, domlouvám pohovory
- Den před výstupem - “sdělovačka”
- Den výstupu - pátek, zajištěny pohovory na pondělí, asistence, MOP, ubytování na víkend
- Pondělí - neúspěch u pohovorů, co teď?
- Asistence do azylového domu, ztráta kontaktu
- **Cíle:** zkušenost, že mu někdo dá šanci, bere jeho snahu vážně, zkušenost se službami, úřady, s trhem práce

Financováno
Evropskou unií

česká asociace

streetwork.cz

Děkujeme za pozornost 😊

Mgr. Aneta Medková

medkova@laxus.cz

Tel.: 733 494 484

Petra Prchalová, DiS.

prchalova@laxus.cz

Tel.: 774 094 624

Laxus

SEMIRAMIS

let pomáháme najít správný směr.

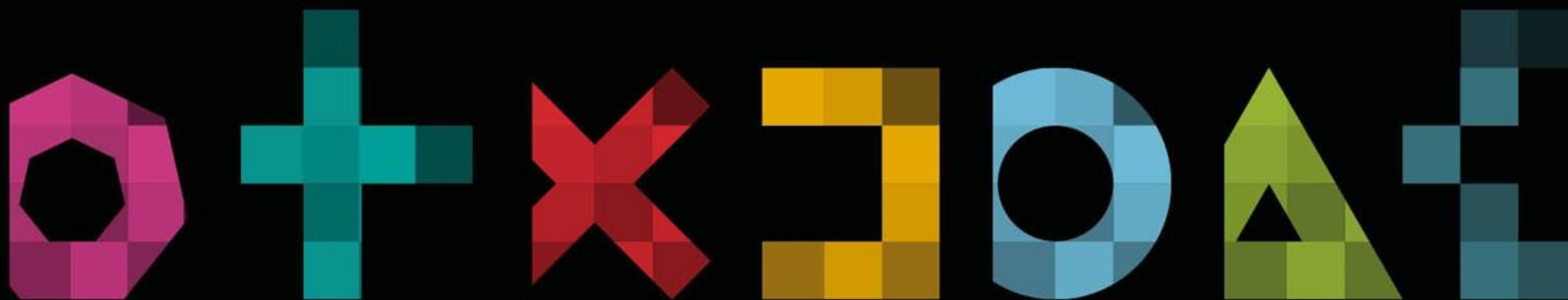
www.laxus.cz

Financováno
Evropskou unií

česká asociace

streetwork.cz

Konference je financována z projektu Čas pro ČAS, reg. č. CZ.03.02.02/00/22_039/0001363, který je financován Evropskou unií, a z programu Erasmus+ projektu Street Workers and Institutions, reg.č. 2023-1-CZ01-KA210-YOU-000157853, který je spolufinancován Evropskou unií.